

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Федірко В.М.

Екологічна безпека розглядається як один із важливих складових елементів національної безпеки держави. Екологічні загрози національної безпеки пов'язані зі значним антропогенним порушенням та техногенною перевантаженістю території України, негативними екологічними наслідками Чорнобильської катастрофи; неефективним використанням природних ресурсів, широкомасштабним застосуванням екологічно шкідливих та недосконалих технологій; неконтрольованим ввезенням в Україну екологічно небезпечних технологій, речовин і матеріалів; негативними екологічними наслідками оборонної та військової діяльності.

Оскільки результативність екологічної політики визначається з часом та потребує постійної державної опіки, екологічна безпека уможлиблюється і реалізацією стратегічних цілей. Так, для впровадження екологічної політики держава повинна мати певний рівень усвідомлення екологічних проблем та економічну спроможність до їх розв'язання.

Основою для визнання спроможності до реалізації тієї чи іншої моделі екологічної політики є національний екологічний інтерес. Сфера прояву національного екологічного інтересу є як внутрішньою, так і зовнішньою. При цьому, національний екологічний інтерес є фундаментальною цінністю суспільства і нехтування його значенням для сьогодення перекладе більшу відповідальність на прийдешнє покоління й примусить його витратити ще більше зусиль для забезпечення процесів життєдіяльності. Реалізація національного інтересу спирається на поєднання інтересів регіону, міста, об'єкту з інтересами держави та виконанням державою конституційних зобов'язань і міжнародних угод. Національний екологічний інтерес – це і

органічне поєднання гуманітарного, технологічного, соціально-економічного розвитку, політичної стабільності й постійного підвищення добробуту широких верств населення. Фактично, все те, що характеризує звернення до людських цінностей, соціального захисту людей, гуманістичних пріоритетів.

Таким чином, в узагальнення наведеного вище можна зробити наступні висновки:

- екологічна безпека є невід'ємною складовою національної безпеки держави, що відбито в офіційних документах та підтверджується логікою розвитку держави і суспільства;

- екологічна безпека як складова національної безпеки має забезпечуватися виваженою і ефективною державною політикою всіх рівнів;

- в основу реалізації політики екологічної безпеки покладена фундаментальна цінність суспільства – національний екологічний інтерес постійного довгострокового характеру, і строк його актуалізації не може бути обмежений навіть існуванням української держави, бо він має територіальну, а не політичну прив'язку;

- екологічна безпека як складова державної політики всіх рівнів має здатність до саморозвитку, методологію вивчення, певні умови реалізації;

- стратегічне планування політики екологічної безпеки спирається на принципи: політичних пріоритетів екологічної діяльності, збалансування та взаємного доповнення національних та регіональних пріоритетів, науково-технічного обґрунтування, громадського контролю, що визначають його ефективність у цій сфері та перспективності екологічної політики держави в цілому;

- діяльність по забезпеченню екологічної безпеки як складової державної політики та об'єкту стратегічного планування є важелем сприяння демократизації суспільства та інтеграції держави до європейських структур.